

Bestemmelser. Et æret Medlem, der har udtalt sig om dem, har fundet det forsvareligt, at de ere fremkomne vel at mærke som midlertidige.

Derimod er der en anden Bestemmelse, som det er ganske nødvendigt for mig at dvæle ved, og det er Bestemmelsen om den tvungne Fagprøve. Jeg blev spurgt i Gaar, hvorfor denne var optaget i Lovforslaget. Baaede det ærede Medlem, som spurgte mig, og andre kunde jo have Interesse af at faa at vide, hvorledes Ministerens Syn har været herpaa. Her kan være saa meget mere Tøje dertil, som det jo er et Punkt, hvor der staar et Flertal og et Mindretal over for hinanden, som begge have søgt at gøre rede for deres Synspunkter. Jeg indrømmer, og i den Henseende har det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgtreds (P. Holm) Net, at den Mesterprøve her er indført, i Virkeligheden er en Svendep prøve, men det skal det ogsaa være, det var det eneste, der efter min Mening med Nytte kunde ske. Men hvorfor skal det være en Svendep prøve? Ja, efter min Mening led de unge Lærlinge, som skulde ind i Haandværket efter 1857, i en Række af Aar Uret. Man benyttede Lovgivningens ny Bestemmelser, baaede fra Mestrenes Side og vel ogsaa fra Lærlingenes Side, saaledes, at man i Virkeligheden frigjorde sig for den regelmæssige Oplæring, som fandt Sted tidligere, og der er ganske sikkert en Generation, der har maattet kæmpe med meget, netop fordi den reglementerede Oplæring ophørte. Der har da ogsaa senere dannet sig Foreninger for at sørge for de forskellige Lærlinges Oplæring. Dette er den ene Side af Sagen. Den anden Side af Sagen var, at efter at Lærlingesagen har udviklet sig — og jeg har jo ogsaa levet i det praktiske Livs Forhold i mange Aar — saaledes har Oplæringen, selv hvor den har været forsvarelig, været for ensidig, med andre Ord: medens man tidligere under Lavsvesenet havde nogen Garanti for, at en ung Mand, der var oplært hos en Mester, kunde gaa over i andre beslægtede Bedrifter, har man siden den Tid haft mindre Garanti derfor. Man har i alt for høj Grad oplært de vedkommende til specielle Arbejder og kun til specielle Arbejder. Derfor tror jeg, det er nyttigt for de yngres Skyld at komme til en Fagprøve for Fagdannelsen. Den frivillige Svendep prøve har ogsaa vundet ikke ringe Indgang i den senere Tid, og det ærede Medlem, der i øvrigt angreb Bestemmelserne, indrømmede jo selv Betydningen af den. Om Prøven vil være praktisk let at gennemføre for samtlige i § 22 opførte Fag, skal jeg ikke udtale mig om.

Det kan man da fornuftigvis heller ikke forlange af mig; her maa jeg have Lov til at holde mig til den Måske Sagfundskab, som inden for Kommissionen staar bag ved mig. Men ellers tror jeg, at denne Ordning vil have sin Nytte i Fremtiden. Naar man saa spørger: men hvad betyder dette saa for Mestrene, saa betyder det, at en Mand, der bliver Mester, er saglært, sikkerlig noget over for dem, han skal oplære igen. Og naar man saa erindrer, at den Gang Læringleven blev behandlet her, havde jeg foreslaaet en Bestemmelse, der gik ud paa, at kun de, der havde aflagt frivillige Svendep prøver, maatte oplære Lærlinge, saa vil dette vel være en ret naturlig Forklaring af, at jeg har sluttet mig til Flertallet i Kommissionen, som vil have en Prøve indført, og fundet dette forsvareligt. Jeg tror, det vil gøre sin Nytte; om det vil fuldt ud svare til Hensigten, er jo et andet Spørgsmaal. Jeg tror heller ikke, at det kan siges at være et saa færligt Eksperiment, at det kan affrække nogen. Vi have jo en ikke saa ganske ringe Erfaring her i Landet om Prøvernes Betydning som frivillige Svendep prøver. Der var et æret Medlem, der var vred over, at der skal gives polytekniske Kandidaters Afgang til at undgaa Prøverne. Det er jo nærmest med Tanke henvendt paa Fabriksvesenet, at man vil gøre det, og det forekommer mig, at den polytekniske Eksamen kan være en ret god Forberedelse til at forestaa en Fabrik. Der vil jo ikke være Fare for de Folks Anbringelse i Haandværket. Man kunde ogsaa tage andre Prøver, f. Eks. Maskinfeksamen; den vilde kunne træde i Stedet for adskillige af de andre Fagprøver. Jeg tror ikke, at der er nogen Fare i denne Bestemmelse; at gaa saa vidt, at man skulde forlange, at de vedkommende skulde være forpligtede til at staa i Være en vis Tid, vil der aldrig blive Tale om, og selv under det ældre Lavsvesen var det jo Ingen forment at gaa til Prøve straks. Jeg tror derfor, at det er forsvareligt at give nogen Afgang til Dispensation paa dette Omraade. Noget vansteligere indrømmer jeg, at det stiller sig med Hensyn til Prøverne for handlende, som der ogsaa er indført en Bestemmelse om; men jeg trøster mig ved, at der i Lovforslaget er henvist til, at man kan anerkende visse Skoler som gyldige for Prøverne. Derimod forekommer det mig, at det ærede Medlem for Denne Amts 3dje Valgtreds (Berntsen), der ellers stillede sig ret velvillig over for Lovforslagets Bestemmelser, var i en behynderlig Bidsfarelse, naar han talte om Gaardmændene, der skulde paa Landbo-